חכמים

והני גמירי ומר סבר לפי שאין עדים מצויין לקיימו והני נמי לא שכיחי? רבה מתרץ לטעמיה ורבא מתרץ לטעמיה רבה מתרץ לטעמיה דכולי עלמא לפי שאין בקיאין לשמה והכא בגזירת מוליך אטו מביא קמיפלגי דתנא קמא סבר לא גזרינן מוליך אטו מביא ורבנן בתראי סברי גזרינן מוליך אטו מביא ורבא מתרץ לטעמיה דכולי עלמא לפי שאין עדים מצויין לקיימו ורבנן בתראי לפרושי טעמיה דתנא קמא הוא דאתו תנן המביא גט ממדינה למדינה במדינת הים צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם הא באותה מדינה במדינת הים לא צריך לרבא ניחא לרבה קשיא? לא תימא הא באותה מדינה במדינת הים לא צריך אלא אימא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך, הא בהדיא קתני לה המביא גט בארץ ישראל אינו צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם אי מהדיא הוה אמינא הני מילי דיעבד אבל לכתחילה לא קא משמע לן ואיכא דמותיב לה הכי הא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך לרבה ניחא לרבא קשיא? לא תימא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך אלא אימא הא באותה מדינה במדינת הים לא צריך אבל ממדינה למדינה בארץ ישראל מאי צריך, ליתני המביא ממדינה למדינה סתם? לעולם ממדינה למדינה בארץ ישראל נמי לא צריך דכיון דאיכא עולי רגלים מישכח שכיחי, תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מאי איכא למימר? כיון דאיכא בתי דינין דקביעי מישכח שכיחי תנן רבן שמעון בן גמליאל אומר אפילו מהגמוניא להגמוניא ואמר רבי יצחק עיר אחת היתה בארץ ישראל ועססיות שמה והיו בה ב' הגמוניות שהיו מקפידין זה על זה לפיכך הוצרכו לומר מהגמוניא להגמוניא לרבא ניחא לרבה קשיא? רבה אית ליה דרבא, אלא מאי בינייהו? איכא בינייהו דאתיוה בי תרי אי נמי באותה מדינה במדינת הים *תנן המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני נחתם-אם יש עליו עדים יתקיים בחותמיו והוינן בה *מאי "ואינו יכול לומר" אילימא

תנן המביא גט ממדינה למדינה במדינת הים. ומרישא דמתניתין המביא גט ממדינת הים דמשמע דוקא ממדה"י לא"י לא מצי למיפרך דלעולם באותה מדינה במדינת הים נמי צריך ונקט הכי לאפוקי רקם וחגר: **אלא** אימא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך. וא"ת ואמאי נקט ממדינה למדינה ליתני המביא גט באותה מדינה במדינת הים צריך כו' הא בארץ ישראל אין צריך באותה מדינה וה"ה ממדינה למדינה דלרבה אין חילוק בין אותה מדינה ובין ממדינה למדינה וי"ל דנקט הכי לאשמועינן דלא נימא דממדינה למדינה בארץ ישראל צריך נמי משום קיום כרבא קמ"ל דאין צריך דטעמא לאו משום קיום אי נמי משום דשכיחי עולי רגלים כדמסיק: **אי** מהדיא הוה אמינא הני מילי דיעבד. פירש בקונטרס *אי מדיוקא דרישא ופי' כן משום דאסיפא לא הוי מצי למימר הני מילי דיעבד דהא בהדיא קתני אין צריך דמשמע לכתחילה ומיהו לשון אי מהדיא לא משמע הכי ונראה דיש ליישב דהכא שייך למיתני א"ל בדיעבד כלומר אין צריך ליטלנו הימנה כשלא אמר בפני נכתב ובפ"נ דאמר לקמן כיצד יעשה יטלנו הימנה ויחזור ויתן לה בפני שנים ויאמר בפני נכתב ובפני נחתם אבל קשה דאמרינן בריש פ"ב (לקמן דף טו.) המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב אבל לא בפני נחתם כו' פסול ופריך בגמ' תנינא חדא זימנא המביא כו' ומשני אי מההיא הוה אמינא צריך ואי לא אמר כשר והיכי הוה מצי למימר הכי הא אמרינן הכא דאי לא תנא אלא חד בבא הוה אמינא בא"י לכתחילה צריך מכלל דבמדינת הים אפילו בדיעבד נמי צריך וי"ל דמאחר דתנא הכא תרי בבי לאשמועינן דארץ ישראל אפילו לכתחילה אין צריך אם כן מהשתא מצינן למימר דהא דצריך במדינת הים היינו לכתחילה אבל בדיעבד כשר להכי איצטריך מתניתין דפ"ב ועוד נראה לר"י דהכי פירושא הני מילי דיעבד שלא ראה כתיבת הגט וחתימתו דיכול ליתנו לה בא"י אבל לכתחילה צריך שיראה כתיבת הגט וחתימתו כדי שיוכל לומר בפני נכתב קמ"ל דלא צריך ובמדינת הים אם לא ראה כתיבת הגט וחתימתו אין יכול להביאו וליתנו לה ואם הביא ונתנו ה"א דכשר אי לא מתניתין דפ"ב והשתא מיתרלה נמי פירכא קמייתא*: **כיון** דאיכא עולי רגלים מישכח שכיחי. ואע"ג דלענין מחאה שלא בפניו אמרינן בחזקת הבתים (ב"ב דף לח:) סתם יהודה וגליל כשעת חירום דמי ולא הוי מחאה היינו משום שאין המחזיק דרכו לחזור אם עשו מחאה אבל הכא שמחזרת אחר עדים המכירים חתימת העדים מצויין לקיימו *ואם תאמר דלקמן (דף ו.) משמע איפכא גבי בני מחוזא דניידי ומצרכי בפני נכתב משכונה לשכונה אטו במחוזא מי לא הוה מחאה וי"ל דהתם אפילו ימחה בפני בני אדם שהולכין להם שלא יאמרו למחזיק מכל מקום דרך הליכתם יאמרו לאחרים וחברך חברא אית ליה כדאמרינן התם אבל לענין קיום כיון דניידי לא ימצא קיום כשיצטרך להם: **ואמר** ר' יצחק עיר אחת היתה בארץ ישראל כו'. בלא ר' יצחק נמי יש להוכיח דבארץ ישראל היתה דבחוצה לארץ באותה הגמוניא נמי צריך לרבה כיון דאין בקיאין לשמה: **שהיו** מקפידין זה על זה. וחירום דידהו הוי טפי מחירום דיהודה וגליל: **רבה** אית ליה דרבא. וא"ת אמאי צריך לרבה בפני נכתב מהגמוניא להגמוניא והא רבה לא חייש לאיחלופי כיון דידעגו לא מהני וי"ל דמתחילה לא היו מתקנין בפני נכתב משום איחלופי אבל כיון דתקינו משום לשמה במדינת הים תקנו שיאמר בכל מקום אף בארץ ישראל: **אלא** מאי בינייהו. לעיל כי משני כיון דאיכא עולי רגלים מישכח שכיחי לא הוה מצי למיבעי מאי בינייהו דהכתי איכא בינייהו מקומות דלא קביעי בתי דינין או שמקפידין זה על זה:

אילימא

והני גמירי. דארץ ישראל: **לפרושי טעמא דתנא קמא**. דאיהו נמי מוליך ומביא ס"ל אלא חד מינייהו נקט: **הא באותה מדינה**. ומעיר לעיר: **לא צריך**. ואע"ג דאין בקיאין לשמה הואיל ועדים מצויין לקיימו לא צריך: **אי מהדיא**. מדוקיא דרישא: **הוה אמינא הני מילי דיעבד**. דאי מייתי ממדינה למדינה בא"י ולא נכתב לפניו אין צריך ליפסול שליחותו על כך: **אבל לכתחילה**. אי הוה מימליך הוה מורינן ליה דליקו עליה: **קמ"ל**. משנה יתירא דסיפא דלא צריך: **ואיכא דמותיב הכי כו'**. וניחא ליה למידק מרישא ולאותובי ולאו לאותובי מסיפא דקתני בהדיא "המביא גט בארץ ישראל אינו צריך" אלמא טעמא משום לשמה הוא, דמשום דברישא תני בהדיא "ממדינה למדינה" וסיפא לא תנא 'ממדינה למדינה' ואי הוה מותיב ליה מיניה הוה משני ליה דבאותה מדינה עלמה קאי ואע"ג דהוה מותבינן ליה מכלל דמדינת הים באותה מדינה נמי א](לא)צריך סוף הדר הוה ליה דוקיא: **לעולם ממדינה למדינה בארץ ישראל לא צריך**. כדקא דייקת ולא תיקשי לרבא: **כיון דאיכא עולי רגלים**. שכיחי עדים לקיימו והא דאמרן לעיל בריש שמעתין 'ממדינה למדינה בא"י' איכא בינייהו ליתא וסמי ליה מהכא: **בתי דינין דקבועין**. בעיירות כתקנת עזרא בשני ובה' ומלויות שיירות שהולכות לדון במקום הוועד: **מקפידין זה על זה**. שלא ילך בן הגמוניא זו להגמוניא זו: **לרבה קשיא**. דהא ארץ ישראל הואי ובקיאין לשמה, ומשום דלא שכיחי לקיימו אצרכוה: **רבה אית ליה דרבא**. דממדינה למדינה בארץ ישראל היכא דקפדי ולא שכיחי עדים צריך למימר אבל רבא לית ליה דרבה דאי שכיחי עדים לא חיישינן לאין בקיאין דכולהו בקיאין: **אלא מאי בינייהו**. אתרווייהו שינויי מהדר אשינויא קמא דשנינן כיון דאיכא עולי רגלים כו' ותו ליכא למימר ממדינה למדינה מצריך רבא בין אשינויא דאמרינן דרבה היכא דקפדי מודי בה דבעינן נמי לקיימו ומהשתא ממדינה למדינה בארץ ישראל לא איפליגו בה דאי קפדי מודה בה רבה דהא אית ליה דרבא ואי לא קפדי מודי בה רבא דהא שכיחי לקיימו משום קביעותא דבתי דינין, ומאי בינייהו כלומר חסרו להו הנך טעמי דאוקימנא פלוגתייהו לעיל ומשני ודאי חסרי להו וסמי חד מינייהו ופשו להו תרי טעמי: באותה מדינה במדינת הים והיכא דאתיוה בי תרי ממדינת הים רבה מצריך רבא לא מצריך: **ואינו יכול**. מפרש ואזיל מאי היא: **יתקיים בחותמיו**. יבאו המכירים החתימה וכשר:

חוץ

ידוקא ממדינה למדינה במדינת הים אבל ממדינה למדינה בא"י א) לא דשכיחי שיירתא ואע"ג דאיכא בתי דינין דקביעי ובאותה המדינה נמי דהיינו מעיר לעיר במדינת הים לא צריך שיאמר דשכיחי שיירתא ולא חיישינן לאין בקיאין לשמה: רשבג"א אפילו מהגמוניא להגמוניא אמר ר' יצחק עיר אחת היתה בא"י ועססיות שמה והיו בה שני הגמונים שהיו מקפידים זה על זה. לפי' הוצרכו לומר אפילו מהגמוניא להגמוניא. ואע"ג דבא"י בקיאין לשמה כיון דמקפידים זה על זה שלא יעברו אלו על אלו ולא שכיחי שיירתא צריך הוא לומר:

א) נראה דצ"ל אבל ממדינה למדינה בא"י כיון דאיכא עולי רגלים דשכיחי שיירתא ובזמן שאין בהמ"ק קיים נמי איכא בתי דינים וכו'.

[וע"ע תוס' חולין ג. ד"ה אין השומר]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אי וכו' אי מדיוקא דרישא. ע' חולין דף ג ע"א תוד"ה אין:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה ואיכא דמותיב וכו' מכלל דמדינת הים באותה מדינה נמי לא צריך וכו'. נמחק מלת לא:

לקמן ג.

שם

[וע"ע תוס' כתובות יח. ד"ה דסהס ותוס' ב"ב לח: ד"ה דסהס]

מבנה

5 קושיות על רבה

ב' לשונות הפוכות בקושיא ראשונה

מבנה

ג' תשובות